

Základné zadanie ku skupinovému rozhovoru:

Počet skupín: 2 skupiny (FMFI UK, FEI STT)

Veľkosť skupiny: 3-10 dievčat / žien

Zloženie skupín: dievčatá /ženy pripravujúce sa na kariéru v technických odboroch :

- doktorandky IT
- doktorandky inžinierstva

Dátum realizácie: november 2007

Výber: výber participantiek zabezpečujú zodpovední prodekaní fakúlt

Moderovanie: sociologička Sylvia Porubánová

Tematické okruhy skupinového rozhovoru:

- **Rodinné zázemie, príbuzenské vplyvy, predškolská socializácia** – možné determinanty versus bariéry budúcej študijnej, profesionálnej orientácie
- **Obdobie základnej a stredoškolskej dochádzky** - prístup a vplyv pedagógov , spôsoby výučby relevantných predmetov, možné diferencie v prístupe chlapci/dievčatá, motivovanie, prežívanie dievčat vzhľadom na potenciálne štúdium technických odborov
- **Voľný čas, spôsob života, hobby-** podmienenosť, komplementarita s profesnou voľbou
- **Výber vysokej školy, faktory rozhodovania, motivácia**
- **Prístup na VŠ, realita štúdia** – vnímaná, pociťovaná, zažitá....rovnosť/nerovnosť podmienok a príležitostí z hľadiska rodu
- **Predstavy o budúcej kariére, profesionálnom smerovaní + predstavy o osobnom, rodinnom živote, ich vzájomnom zosúladení-** limity, očakávania
- **Subjektívne názory na dôvody nedostatočného, resp. poddimenzovaného zastúpenia dievčat** na spomínaných VŠ odboroch
- **Všeobecné názory na problematiku rodovej rovnosti v jej aktuálnom spoločenskom kontexte**

Štruktúra skupinového rozhovoru :

1. **Privítanie**
2. **Predstavenie** zadávateľa, cieľov projektu, zámerov skupinového rozhovoru, moderátorky
3. **Sumarizácia** základných zásad skupinového rozhovoru
4. **Predpokladané trvanie** - cca + maximálne 120 minút
5. Priebeh diskusie nahrávaný na **audiozáznam**
6. **Predstavenie doktorandiek**- rodné meno, vek, ročník doktorandského štúdia, odborné zameranie
7. **Moderovaný rozhovor**
8. **Záver, poďakovanie.**

Konkrétne uplatnené otázky:

- „Detské“skúsenosti s technikou
- **Technické tradície, zázemie, vplyv v rodine**
- **Trávenie voľného času – návštevy technických výstav**
- **Oblíbené hračky**, hrali ste sa aj s „technickými“ hračkami? Rodičia Vás v tom podporovali, resp. nebránili ?
- Mohli ste v čase detstva „ obsluhovať **techniku v domácnosti** ? Rovnako ako bratia...? Vnímali ste nejaké rozdiely v porovnaní s bratmi?
- „**Pomáhanie**“ **dospelým pri rôznych opravách v domácnosti** – bavilo Vás... , smeli ste ..?
- **Ako ste trávili voľný čas?** Boli súčasťou aj **návštevy výstav technického zamerania, múzeí s technickými exponátmi a pod.** ?
- Od akého veku ste mohli, mali možnosť vo Vašej rodine **samostatne pracovať na počítači** ?
- Má niekto vo **Vašej rodine technické alebo podobné vzdelanie?** Kto? Aké...? Konkretizácia.
- Možno dnes, z časového odstupu **hovoríť o vplyve tejto osoby na Vašu študijnú, profesionálnu orientáciu** ?
- Aké **predmety** patrili medzi Vaše **oblíbené na základnej škole?** Prečo?

- Aké známky ste mali z matematiky, fyziky.... ?
- Akú strednú školu navštevovali – prečo práve túto školu, kto, čo, aké okolnosti ovplyvnili výber
- **Obľúbené predmety na SŠ?**
- **Známky z matematiky a fyziky... na strednej škole?**
- Ako by ste zhodnotili **spôsob výučby týchto predmetov – dobré a zlé stránky, skúsenosti** ?
- Ako by ste zhodnotili **prístup ku dievčatám od učiteľov spomínaných predmetov** ?
- Dá sa hovoriť **o záujme spolužiakov- dievčat o tieto predmety** ?
- Dalo sa **niečo robiť / učiť/prístupovať... inak, lepšie?**
- Účasť **v príslušných olympiádach, a pod.** ?
- **Aké výberové hodiny či krúžky** ste v škole navštevovali ? Mohli ste si vyberať podľa záujmu, alebo bola voľba limitovaná inými okolnosťami?
- Stretli ste sa s **pedagógom/pedagogičkou, ktorý/á Vás v období školskej dochádzky pozitívne nasmeroval/a, motivoval/a** na neskoršie štúdium ?
- Ak áno, v čom, v **akých prostriedkoch, prístupe tkvel jej „úspech“** ?

- **Ako ste najradšej trávievali voľný čas?** Šport, kamarátky, aktivity....
- Návšteva **konkrétneho krúžku, tvorivých dielní, letných tematických táborov** a pod . ?
- Museli ste sa ako **dieťa, tínedžerka podieľať na domácich prácach?** Akých? Rovnako ako bratia? Existovali z tohto hľadiska vo Vašej rodine rodové rozdiely ?
- Čo **v súčasnosti najradšej, najčastejšie, najvýznamnejším spôsobom robíte vo voľnom čase ...?**

- Dostali ste sa na **štúdium v riadnom prijímacom konaní** a na **prvý raz** alebo sa to odohrávalo inak?
- Išli ste na vysokú školu **priamo po ukončení strednej školy** alebo ste mali **medzi strednou a vysokou školou prestávku?**
- Aké boli **hlavné dôvody** toho, že ste sa prihlásili práve na tento odbor **vysokoškolského štúdia?**
- **Kto vás pri rozhodovaní ovplyvňoval a čím?**
- **Kto vás prípadne odhováral – čím argumentoval?**

- Vo všeobecnosti-študovali ste VŠ, akú ste chceli, alebo ste mali záujem o iný odbor, iný typ vzdelania?
- Ak malo ísť o inú preferenciu, aké boli dôvody, že ste ju nerealizovali?
- Stretli ste sa niekedy počas štúdia na VŠ s poznámkami na adresu dievčat ?
- Ak áno – od vyučujúcich alebo od spolužiakov?
- Kto bol, podľa Vášho názoru úspešnejší počas štúdia – chlapci alebo dievčatá?
- Možno spomenúť Váš študijný „výkon“, výsledok, na ktorý ste mimoriadne pyšná (ŠVOČ, červený diplom...)?
- Ku komu boli podľa Vášho názoru vyučujúci ústretovejší, tolerantnejší – ku chlapcom alebo ku dievčatám?
- Sú na tom podľa Vášho názoru ženy – študentky na Vašej fakulte /odbore rovnako ako muži - študenti, alebo sú zvýhodnené, resp. znevýhodnené? V čom...?
- Stretávate alebo nestretávate sa s názorom, že „...ženy sa pre Váš odbor nehodia...“?
- Stretli ste sa aj s názorom, že „...budovanie kariéry v technickej sfére je skôr pre mužov a ženy by sa mali venovať skôr starostlivosti o rodinu...“?
- Aké boli hlavné, určujúce dôvody, že ste sa rozhodli pre doktorandské štúdium?
- Mal niekto na Vaše rozhodnutie zásadnejší vplyv – kto?
- Čo by ste chceli v budúcnosti robiť – aký typ práce, v akej oblasti (zostať na škole, ísť do výskumu, pracovať v konkrétnej firme, oblasti...)?
- Myslíte si, že sa s Vašou budúcou pracovnou kariérou spájajú aj isté ťažkosti či problémy? Aké?
- Očakávate, že nájdete stabilné, uspokojujúce zamestnanie ?
- Od čoho, podľa Vášho názoru, závisí dobré pracovné uplatnenie vo Vašom odbore, s Vašou špecializáciou?
- Plánujete založenie rodiny – uvažujte kedy, prípadne koľko detí a pod. ?
- Ako to bude s Vašou profesiou po založení rodiny?
- Podľa štatistických údajov je zastúpenie žien v technických vedách výrazne nižšie než zastúpenie mužov. Aká je podľa Vášho názoru príčina takéhoto stavu ?
- Považujete to za problém? Prečo áno – prečo nie?

- Skúste **identifikovať, pomenovať** tie **skutočnosti**, ktoré majú vplyv na to, že **ženy/ dievčatá sa pre štúdium techniky alebo kariéru v technike nerozhodnú**: Je to.....?
- Aký je Váš názor, myslíte si, že je **v technických odboroch potrebné venovať problematike rovnosti šancí žien a mužov väčšiu pozornosť** ako doteraz, alebo nie ?
- Ak áno - čo **konkrétne by bolo potrebné urobiť**?
- Poznáte nejakú **ženu**, ktorá dosiahla významný **úspech** v prírodných alebo technických vedách a myslíte si, že jej **osobný príbeh** by bol **motivujúci, zdieľaniahodný pre ostatné ženy**.....?
- Aký je Váš **osobný názor** na agendu **rodovej rovnosti, rovnosti príležitostí mužov a žien** ?
- **Vnímate ju, myslíte si, že je potrebná, dôležitá, zmysluplná.....a „ako ďalej“ ?**